

*Учітеся, брати мої,
думайте, читайте...*

Шевченко – великий поет України

Мета. Глибше познайомити дітей з життям і творчістю великого українського поета Т.Г. Шевченка. Виховувати інтерес до його творів, викликати бажання розповідати вивчені вірші й слухати нові. Вчити сприймати зміст поезій на слух, відображати його в малюнках. Розвивати пам'ять, увагу, спостережливість. Прищеплювати любов до національного колориту, формувати бажання малювати природу України. Виховувати любов до української мови.

Обладнання. Портрет Т.Г.Шевченка, твори поета, вишиті рушники, грамзапис, українські народні пісні.

Хід уроку

Вступне слово бібліотекаря.

– Сьогодні, діти, минає річниця з дня народження великого українського поета Т. Г. Шевченка. На стіні ви бачите портрет великого Кобзаря. Завжди ми пам'ятаємо його обличчя. Він немов дивиться на нас, завжди уважно, лагідно і сумно. Це він написав «Заповіт», «Рече та стогне Дніпр широкий...», «Садок вишневий коло хати», багато пісень та віршів. Їх дуже любить народ, поет ними закликав людей боротися за волю, щоб не було багатих і бідних, а щоб усі люди жили в мирі та дружбі, спільно працювали.

1-й учень.

У селі Моринцях,
У сільській хатині

Уродився він на славу
Цілій Україні.

2-й учень.

З-під низької стріхи
Соколом піднявся,
Як промовив, його голос
Громом розлягався.

Бібліотекар. Важке життя було у Тараса. Коли йому було 9 років, померла мама, знесилена тяжкою працею на панщині. А згодом, через 2 роки, помер і батько. Після смерті батька Тарас пішов до вчителя-дяка. Дуже вже йому вчитися хотілося. Та дяк більше знущався з нього, ніж учив. Втік від нього Тарас. Так було і в другого дяка. А третій дяк – маляр – сказав: «Нічого з тебе не вийде. Ні швець, ні кравець, ні на дуду грець».

Через деякий час він пішов знову в інше село ще до одного вчителя, і той погодився взяти його в учні. Треба було тільки дозвіл від пана мати. Гірке життя було у Тараса.

3-й учень.

Йому тринадцятий минав,
Він пас ягнята за селом.
І серцем чистим він пізнав
Біль народу, що був рабом.

4-й учень.

Пішов по селах в Божу путь
І бачив правду в кожний час.
І сльози народу у грудь
Збирав, як перли, наш Тарас.

5-й учень.

Ішов полями, по межі:
На панщині народ терпів
І сіяв ниви все чужі,
Та не для себе, для панів.

6-й учень.

Як виріс лиш, то кобзу він
До своїх рук пророчих взяв
І в звуках духа свого струн
Він плач народу передав.

7-й учень.

І сльози-перли він зберіг
І кинув їх в бурливий день
На чорний, рідний переліт
І став співцем нових пісень.

8-й учень.

Розбив кайдани,

Розбив окови,
І змагався з ворогами
Всемогутнім словом.

9-й учень.

Не встояла кривда,
Насила кривава,
По всім світі розійшлася
Тарасова слава.

10-й учень.

І світові всьому
Голосить широко,
Що діждалась Україна
Свого пророка.

11-й учень.

І ні тюрма, ні пострах кар
Не мали сил порвати струн.
Найкращу пісню дав нам в дар
Найкращий син, Вкраїни син.

Бібліотекар. Тарас, йому було 13 років, узяв від своїх учителів-дяків і попів усе, що вони могли йому дати, – елементарну писемність. У цей же час закладалися основи світогляду Тараса.

З малих років полюбив Тарас природу рідного краю і як художник, і як поет, відображав її у своїх пізніших творах.

І виріс серед українського народу великий геніальний поет Т.Г. Шевченко. Його ще називають великим Кобзарем. Він описував тяжке життя людей, змушених працювати на панів, нещасливу долю своєї матері, сестер, братів. Йому самому жилося дуже важко, але писав він і про свої мрії, тримав у пам'яті світлі спогади про рідну Україну. Послухайте ось ці вірші – вони немов живі картинки у словах. Все що тут сказано, можна уявити.

І досі сниться: під горою
Між вербами, понад водою
Біленька хаточка, Сидить,
Неначе й досі, сивий дід
Коло хатиночки і бавить
Хорошее та кучеряве
Своє маленькеє внуча...

Або:

Садок вишневий коло хати,
Хрущі над вишнями гудуть,
Плугатарі з плугами йдуть,
Співають, ідучи, дівчата,
А матері вечерять ждуть.

– Правда ж, гарні вірші, приємні, ніжні? Ось яка красива і багата наша мова, ось як чудово писав Тарас Шевченко.

Восени 1860 р. він захворів, стан здоров'я його дедалі погіршувався. 10 березня 1861 року не стало великого художника, геніального Кобзаря. Поховали його, як і заповів, у Каневі на високій горі, яка відтоді називається Тарасовою. Ми всі бережемо пам'ять про видатного поета. Йому збудовані пам'ятники, його ім'ям названі вулиці, парки, театри, його вірші знають і дорослі, й діти.

12-й учень.

Другого такого
Між нами немає,
Що від краю та й до краю
Світ про нього знає.

13-й учень.

Другого такого
Нема і не буде.
Щоб так його величали
Повік віків люди.

14-й учень.

Над Дніпром могила
З вітром говорила:
«Не забудьте, кого-то я
Для вас схоронила».

15-й учень.

Це не князь могутий
На дніпровській кручі
Замкнув очі утомлені,
З походу ідучи.

16-й учень.

Не козак хоробрий
В кожному бою добрий.
Не архієрей, не затворник,
Чернець преподобний.

17-й учень.

А співак найбільший
І найсміливіший,
Що всю красу України
Перелив у вірші.

18-й учень.

Славу України
Зберіг від руїни,
Як ураган віщим словом
Прогнав чорні тіні.

19-й учень.

Був тим сонцем, діти,

Що в темряві світить,
Научив нас, що кохати
Й чого нам хотіти.

20-й учень.

Хоч замкнув повіки,
Житиме довіку,
Поки ллються в Чорне море
Українські ріки.

21-й учень.

Поклонися, Дніпре, предвічний, дужий
Тій святій могилі з-між розлогих нив.
Хай озветься хвиля, задзвенить, затужить,
Він тебе, Славуто, міцно так любив.

22-й учень.

Поклонися, степе, сивий ти козаче,
З-за могил високих, кучерявих трав –
Він же ж тую славу, що її ти бачив,
Як ніхто ніколи, славно оспівав.

23-й учень.

Поклонися, земле, низько поклонися
Пам'яті Тараса, славного співця.
До могили тої серцем пригорнися,
Де ж бо більші скарби, як могила ця?

Бібліотекар.

Поклоніться низько, українські діти,
Тій горі, що гордо над Дніпром стоїть.
І Тараса-батька віщі заповіти
У життя з собою в серці понесіть!

Всі.

За все тобі клянемося,
Усі вкраїнські діти,
Ми сповнимо, Кобзарю,
Всі твої заповіти.

Бібліотекар. Мені б хотілося, дорогі діти, щоб ви вчилися українською мовою
за допомогою чудової поезії Тараса Григоровича.

(Діти читають вірші Т.Г. Шевченка).

Слухання пісні «Рече та стогне Дніпр широкий».

Бібліотекар. Тарас Шевченко мав і свої улюблені пісні: «Ой горе тій чайці»,
«Ой на горі та й женці жнуть», «Думи мої».

І закінчити наше свято я хочу словами українського поета В.Сосюри:

Спи спокійно, поет!
Ми, нащадки твої,
Пронесем крізь віки твоє ім'я.
Крізь колючі вітри, крізь жорстокі бої –
Батьківщини сини незборимі.